

Z OBSAHU Náboženství dnešní doby – díl I.
Obětování pravdy na oltáři genderové ideologie
Nevedel som, že katolícka viera je taká krásna...

05

11

14

Barokní freska v bazilice v Ottobeuren: Farizeus a celník. Foto: Johannes Böckh & Thomas Mirtsch

Kdo si myslí, že všechno má, nepotřebuje dar

Ježíšovo podobenství o farizeovi a celníkovi je jako zrcadlo, ve kterém se můžeme nečekaně spatřit. Oba muži přicházejí do chrámu se stejným cílem: chtějí se modlit. Jeden stojí vpředu, jistý si sám sebou, druhý zůstává vzadu, téměř neodvažuje zvednout oči. Na první pohled by se mohlo zdát, že vítězem je ten, kdo umí mluvit, kdo zná náboženské zákony a má seznam svých zásluh po ruce. Ježíš však ukazuje opak: právě ten, kdo se zdánlivě jeví jako outsider, odchází domů ospravedlněn.

Farizeus se modlí mnoho a formálně správně, ale jeho slova jsou nasměrovaná k sobě samému. Modlí se před zrcadlem. Skládá Bohu účet, ve kterém vyjmenovává všechny své zásluhy, a přitom hledí svrchu na ostatní. Nepřichází prosit, protože nic nepotřebuje – v jeho očích je jeho duchovní účet v zelených číslech. Jenže! Zaměnil Boha za sebe, modlitbu za sebehodnocení, chrám za jeviště, na

němž hraje hlavní roli.

Celník přichází s „prázdnými rukama“. Je si vědom své hříšnosti, nestojí si na piedestalu zásluh, nestaví mezi sebe a Boha žádnou fasádu. Jeho modlitba je krátká, ale pravdivá: „Bože, buď milostiv ke mně hříšnému.“ Jeho gesta jsou výmluvnější než slova.

A tak tedy – s jakým srdcem přicházíme k modlitbě? V uspěchaném světě jsme často zahlceni povinnostmi, neklidem a hlukem. Když si konečně najdeme chvíli pro modlitbu (v nejlepším případě dokonce i dvakrát v týdnu!), můžeme snadno sklouznout k tomu, že i zde pokračujeme v sebehodnocení a výkonu. Ježíš zve k něčemu jinému: k návratu k pravdě o nás samotných.

Pokora je odvaha postavit se před Boha bez masek a bez iluzí. Pokorné srdce dokáže přiznat vlastní slabost a přijmout Boží pohled lásky. V této otevřenosti může být naplněno Božím milo-

srdenstvím. Kdo si myslí, že všechno má, nepotřebuje dar. Kdo ví, že je prázdný, může být naplněn.

Farizeus v chrámu stál, ale jeho srdce bylo ztracené. Celník stál vzadu, ale jeho srdce našlo cestu domů. Brzy budeme slavit Slavnost všech svatých a vzpomínat na věrné zemřelé. Je čas odložit duchovní kalkulačky i tabulky zásluh. V nebi neplatí systém bodového hodnocení. Svatí nebyli bezchybní hrdinové víry – jen dobře pochopili, že s prázdnými rukama se do Boží náruče vstupuje nejlépe. A naši zemřelí, na které vzpomínáme, jsou v Božích rukou, kde jedná Boží spravedlnost prostoupená milosrdenstvím. A my jim můžeme svými modlitbami pomáhat na jejich cestě k plnému společenství s Ním. Jednou tyto modlitby budeme potřebovat i my.

Zdeňka Rybová
šéfredaktorka RC Monitoru

Papež Lev vydal první papežskou exhortaci *Dilexi Te*

Papež Lev XIV. vydal svou první významnou papežskou exhortaci *Dilexi Te* (Miloval jsem vás) – pastorační dokument o křesťanské povinnosti milovat a sloužit chudým.

Text, podepsaný 4. října na svátek svatého Františka z Assisi a zveřejněný Vatikánem 9. října, představuje pokračování i završení díla, které krátce před svou smrtí zahájil papež František. Ve své předmluvě papež Lev prozrazuje, že jeho předchůdce připravoval tento dokument už v době své smrti na počátku roku. „Jsem rád, že si tento dokument přivlastňuji,“ píše a vysvětluje, že k původnímu textu přidal vlastní úvahy, přičemž zachoval jádro Františkova poselství. Výsledný dokument chce pozvat všechny křesťany, „aby ocenili úzké spojení mezi Kristovou láskou a jeho výzvou k péči o chudé“. *Dilexi Te* vybízí církev k obnovení závazku vůči těm, kdo trpí materiální i duchovní nouzí. Papež Lev zdůrazňuje, že „přednostní volba pro chudé“ není ideologickým postojem, nýbrž hlubokým výrazem Božího soucitu. „Bůh má ve svém srdci zvláštní místo pro ty, kteří jsou diskriminováni a utlačováni,“ prohlašuje a vyzývá církev k „rozhodné a radikální volbě ve prospěch těch nejslabších.“ Dokument zároveň připomíná, že tato priorita nikdy neznamena výlučnost ani diskriminaci jiných skupin, ale je výrazem Božího milosrdenství vůči celému lidstvu. Péče o chudé je podle papeže ústředním bodem svatosti – nikoli pouhým aktem lidské laskavosti, ale „zjevením“ Boží přítomnosti. „Kontakt s těmi, kdo jsou poníženi a bezmocní,“ píše papež, „je základním způsobem setkání s Pánem dějin.“

Rozsah exhortace přesahuje rámec materiální chudoby. Zahrnuje morální, sociální i kulturní strádání a připomíná dlouhou tradici církevní služby nemocným, vězněným a marginalizovaným jako pokračování Kristova soucitu. Zvláštní pozornost je věnována vzdělávání: vzdělávání chudých dětí papež označuje za „povinnost, nikoli laskavost“. Zdůrazňuje také, že migranti a uprchlíci mají být přijímáni s otevřenou náručí,

COPYRIGHT © VATICAN MEDIA

Foto: vatican.va

neboť „v každém odmítnutém migrantovi je to sám Kristus, kdo klepe na dveře komunity“. Papež odkazuje na příklad rané církve, která již od svých počátků ustanovovala jáhny ke službě chudým – mezi nimiž byl i první mučedník svatý Štěpán. Služba potřebným je podle něj neoddelitelná od samotné identity církve. Několik pasáží je věnováno historickému boji církve proti otroctví. Papež připomíná obětavost řeholníků a řeholnic, kteří nabízeli vlastní svobodu, aby vykoupili zajatce, a označuje jejich jednání za „kvaži–liturgický akt“. Současně se zamýšlí nad úlohou církve v moderních sociálních a ekonomických otázkách, varuje před slepou vírou v „neviditelné tržní síly“ a zdůrazňuje, že lidská důstojnost „musí být respektována dnes, ne zítra“.

Dokument vrcholí silnou vizí křesťanské lásky jako základu společenské obnovy. „Křesťanská láska boří každou bariéru,“ píše papež Lev. „Smiřuje nepřátele a překlenuje propasti, které je lidsky nemožné překlenout. Církev, která nekla- de žádné meze lásce, která nezná nepřá-

tele, ale jen muže a ženy, jež má milovat, je církví, kterou svět dnes potřebuje.“

Apoštolskou exhortaci představili v tiskovém středisku Svatého stolce kardinál Michael Czerny SJ, prefekt Dikasterie pro podporu integrálního lidského rozvoje, kardinál Konrad Krajewski, papežský almužník a prefekt Dikasterie pro charitativní službu, františkánský teolog bratr Frédéric-Marie Le Méhauté a sestra Clémence z Malých sester Ježíšových.

The Catholic Herald

Umělé potraty do ústavy. Španělská vláda zvažuje vyhlášení referenda

Pokud se nepodaří získat dvoutřetinovou většinu hlasů v kongresu, španělská vláda naznačuje možnost vyhlášení referenda o zařazení práva na umělý potrat do ústavy.

Na tiskové konferenci po dnešním zasedání Rady ministrů oznámila sociálně-komunistická vláda Španělska zahájení návrhu ústavní reformy, jejímž cílem je zakotvit potrat jako základní právo. V případě, že se nepodaří dosáhnout dvoutřetinové většiny potřebné v Kongresu – což je nejpravděpodobnější scénář – vláda nevylučuje možnost vyhlášení referenda.

Ministryně pro rovnost Ana Redondo a vládní mluvčí Pilar Alegría obhajovaly toto opatření jako reakci na možné kroky zpět a zároveň vyzvaly region Madrid k vytvoření registru zdravotnických pracovníků, kteří uplatňují výhradu svědomí.

Redondo prohlásila: „Děláme historický krok k ochraně práv žen před těmi, kdo chtějí zpochybňovat již dosažené pokroky. Potrat je právo a my ho ochráníme v ústavě, aby ho žádná politická síla nemohla v budoucnu zpochybnit.“ Pilar Alegría dodala: „Tato reforma je závazkem vůči rovnosti a sociální spravedlnosti. Nedovolíme, aby bylo ženám odíráno právo rozhodovat na základě ideologie nebo územních rozdílů.“ Alegría rovněž potvrdila, že vláda formálně požádala region Madrid, který je veden Lidovou stranou (*Partido Popular*), aby zpřístupnil registr zdravotnických pracovníků s výhradou svědomí. V této souvislosti uvedla: „Je nezbytné mít tyto údaje k dispozici, abychom mohli zajistit účinný přístup k potratu na celém území, bez výjimek a překážek.“

Ústavní reformu, kterou prosazují levicové strany PSOE a Sumar, musí schválit dvoutřetinová většina v kongresu i senátu, což bude vyžadovat jednání

s dalšími politickými subjekty. Redondo ujistila, že opatření má preventivní charakter: „Nejde o prodlužování lhůt, ale o zajištění toho, aby toto právo bylo chráněno před nárůstem konzervativní rétoriky, jakou jsme mohli pozorovat v jiných zemích.“ Ministryně se odvolala na potřebu sladit španělskou legislativu s evropskými standardy a reagovat na požadavky feministických skupin.

Alegría mezitím reagovala na kritiku Lidové strany, která považuje požadavek na registr zdravotníků uplatňujících výhradu svědomí za zásah do pravomocí autonomních regionů. Mluvčí trvala na svém: „Nezasahujeme do pravomocí, zajišťujeme práva. Autonomní společenství musí spolupracovat na tom, aby byl zákon uplatňován jednotně.“

Podle vládního vyjádření může proces ústavní reformy trvat několik měsíců a v případě, že se nepodaří dosáhnout širokého konsenzu, může vést k vyhlášení referenda. Vzhledem k tomu, že Lidová strana již oznámila, že návrh nepodpoří, může jít o první krok k tomu, aby se ve Španělsku konalo referendum podobné těm v Portugalsku a Irsku, kde většina obyvatel podpořila legalizaci umělého potratu.

InfoCatólica

SLOVO KNĚZE

Den, kdy si náš stát připomíná výročí svého vzniku (mimochodem nedávno jsme si také připomínali výročí jeho zániku) a který trval 20 let, se kryje se svátkem svatých apoštolů Šimona a Judy. Svátek těchto apoštolů je, alespoň v našich luzích a hájích, částo právě výročím vznikem Československa poněkud zastíněn, i proto že máme volno.

Máme tedy příležitost tento volný den využít smysluplně a věnovat ho jednak těmto dvěma šířitelům křesťanství a jednak naší vlasti.

Jsme nyní svědky poněkud (dle mého názoru) nepěkných hádek našich reprezentantů, které jsme svými hlasy dostali do parlamentu. Myslím, že po volbách bude zase klid, ale připadá mi, jako by předvolební boj stále pokračoval. Ví to již ony mluvící hlavy, že karty jsou rozdány a že by se již mělo začít hrát? A média by mohla přestat s kibicováním a začít informovat. Myslím, že by hnedle bylo lépe. Jenže oni nepřestanou, asi.

Je tedy na nás, abychom se nenechali ovlivnit mediálním cirkusem a pochopili, že jsou i důležitější věci než si nechat ovlivňovat životy svými zaměstnanci, více než je zdrávo pro naši spásu.

I takový Šimon byl přeci „politicky aktivní“, jenže měl to štěstí, že potkal Krista a nechal se jím ovlivnit, a tím se zachránil. Jemu, a stejně i Tadeášovi, došlo, pro co má smysl žít i zemřít. Pro Pravdu. A tou je Ježíš Kristus. My máme velkou výhodu v tom, že jsme Pravdu poznali. Nenechme se tedy od ní odvést a následujme ji kamkoli – stejně jako tito dva apoštolové – a nepochybíme. Pokud vidíme situaci, ve které se nachází naše vlast, jako krizovou (ona s největší pravděpodobností taková je), je tu ještě Tadeáš.

Svatí Šimone a Judo, orodujte za nás!

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem.
administrátor farnosti Zruč nad Sázavou

POJĎTE, POŽEHNANÍ MÉHO OTCE

2. listopad 2025 – Vzpomínka na všechny věrné zemřelé – Mt 25,31–46

Remigius

Těmito slovy ukazuje, že lidé budou skutečně vzkříšeni.

Pán zde vyjmenovává šest skutků milosrdenství. Kdo se je bude snažit konat, zaslouží si království připravené pro vyvolené od založení světa.

Raban

Požehnanými nazývá ty, jimž náleží věčné požehnání za jejich dobré zásluhy. A říká, že království je „jeho Otce“, protože královská moc pochází od toho, z něhož se narodil sám Král. Proto vynese rozsudek s královskou autoritou, která bude v onen den náležet pouze jemu. Z toho důvodu se výslovně říká: „Potom král řekne...“

V mystickém smyslu: kdo sytí hladového a žíznivého po spravedlnosti chlebem Slova a občerstvuje nápojem moudrosti, kdo přivádí bloudícího v omylu či hříchu do domu Matky Církve a kdo přijímá slabého ve víře, zachovává zákony pravé lásky.

Augustin

Někdo by mohl namítnout: „Nechci kralovat, stačí mi, že budu spasen.“ Takový se však mylí hned ve dvou věcech. Zaprvé: kdo setrvává v nespravedlnosti, nebude spasen vůbec. Zadruhé: i kdyby existoval rozdíl mezi těmi, kdo kralují, a těmi, kdo nekralují, všichni přesto musí být v jednom království, aby nebyli počítáni mezi nepřátele či cizince – zatímco by jiní vládli, oni by zahynuli. Všichni Římané mají podíl na římském království, i když v něm všichni nekralují.

Pán proto předpověděl, že těm, kteří budou po pravici, přičte almužny, které dávali, a těm, kteří budou po levici, přičte skutky zanedbané – aby ukázal, jak velký užitek mají almužny k zahlazení minulých hříchů, nikoli však k beztrestnému a ustavičnému páchání hříchu.

Giotto: Poslední soud (1306)

Órigenés

Svatí, kteří konali pravé skutky, obdrží za ně jako odměnu královu pravici, po níž následuje pokoj a sláva. Zlí, pro své špatné a „levé“ skutky, budou postaveni po levici, tj. do muk a trápení. Poté „král řekne těm, kdo budou po jeho pravici: Pojďte“ – aby tak dokonaleji sjednotil s Kristem dosáhli všeho, co jim dosud chybělo. A dodá: „Požehnání mého Otce,“ aby ukázal, že jsou nejvýše požehnaní, neboť je již předtím požehnal Pán, který stvořil nebe i zemi.

Všimni si, že nejprve řekl „Pojďte, požehnaní“ a teprve potom „Odejďte, zlořečení“, protože dobrému Bohu je vlastní připomínat nejprve dobré skutky dobrých a teprve potom zlé skutky zlých. Zde však uvádí nejprve trest zlých a až potom život dobrých, aby nás nejprve strach odvrátil od zla a poté touha vedla k dobru.

Jeroným

Mohli bychom se domnívat, že pokaždé,

když dáváme jídlo a pití chudým, dáváme je Kristu hladovému či žíznivému. Ale z následujících slov: „Cokoli jste učinili jednomu z mých nejmenších bratří...“ (Mt 25,40) se mi nezdá, že by to říkal obecně o všech chudých, ale o těch, kdo jsou chudí duchem. To jsou ti, ke kterým vztáhl ruku a řekl: „Moji bratři jsou ti, kdo plní vůli mého Otce“ (srov. Mt 12,48–50).

Jan Zlatoústý

Všimni si, že neprojevili milosrdenství nejen v jedné či dvou věcech, ale ve všech: nejenže nedali najíst hladovému, ale nenavštívili ani nemocného, což je ještě snazší. A všimni si, že Pán zmiňuje věci snadno splnitelné: neříká „byl jsem ve vězení a neosvobodili jste mě“, ani „byl jsem nemocný a nevytěžili jste mě“, ale „nenavštívili jste mě a nepřišli jste ke mně“. Ani při hladu nechce přepychové stoly, ale nezbytný pokrm.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catenaaurea.sk

NÁBOŽENSTVÍ DNEŠNÍ DOBY – DÍL I.

Ve všech dobách křesťanství existovalo také „náboženství světa“, které tak umě napodobilo pravé náboženství, že zmýlilo zvrhlé anebo nestálé lidi. Svět nestaví se proti náboženství jako takovému. Řekl bych: nikdy se nestavěl.

Vždycky uznal křesťanství v tom či onom smyslu, vždycky se připoutal na jednu stránku a říkal, že si ji osvojuje, a zanedbával jiné stránky svatého učení. Anebo tu stránku, kterou přijímal, zkreslil, zúžil a zkazil a tak pomáhal odstraňovati celé evangelium, protože kdo zdůrazňuje jen jeden příkaz evangelia s vyloučením ostatních, ani ono uznané nezachovává. Naše povinnosti udržují vzájemně rovnováhu. Ačkoliv jsme příliš hříšní, abychom je mohli všechny dokonale plnit, můžeme je všechny plnit v určitém smyslu, zachovávající rovnováhu ve všem. Zatímco podrobovat se pouze tomu či onomu přikázání a tak svého ducha uvést na nesprávný směr a stahovati k zemi, znamená cílit k našemu nepříteli, totiž k ďáblu.

Foto: © Martin Penicka / Člověk a Víra

Polopravda první: křesťanství je náboženství strachu

Jest to jeho cíl, zlomiti naše síly a stlačit nás k zemi, aby nás k ní připoutal. Svět je jeho nástrojem, ale je příliš chytrý, než aby to činil ve zřejmém odporu ke slovu Božímu. Staví se jako prorok rovný prorokům Božím. Jmenuje své sluhý také proroky a ti se spojují se zbytky pravé Církve, s osamocenými odpadlíky, kteří mluví ve jménu Páně. Říkají pravdu v určitém smyslu, ale není to celá pravda: a my víme ze zkušenosti, že polopravda jest často z nejhrubších a nejnešťastnějších šalebností.

I v prvých dobách Církve, zatímco ještě zuřila pronásledování, postavil pomocí denních filosofů proti náboženství částečně podobné křesťanství, ale ve skutečnosti trpkého jeho nepříteli. Mátló a přivedlo ke ztroskotání ty, kteří neměli ve svých srdcích lásky Boží.

Přešla doba a vymyslel druhý klamný obraz pravého Krista, který zůstal delší čas ve chrámu Božím. Satan sáhl po den-

ní stránce evangelia: po jeho hrůzné tajemné náplni, po jeho úděsné velebnosti, po jeho nesmlouvavé spravedlnosti. Tu skončilo jeho líčení pravdy. „Bůh jest oheň šířající“, praví Písmo a známe tento text (Deuter 4, 24).

Ale my víme více, např. že Bůh je též láska. Ale to satan nepřipojil ke svému náboženství, aby učinil z křesťanství náboženství strachu. Náboženství světa se stalo náboženstvím plným hrůzy. Přemíra pověry a krutosti. Šlechtná pevnost, krásná drsnost pravého křesťana byly zatlačeny odpornými příšerami s divokými očima, s pyšným obočím.

Polopravda druhá: křesťanství je náboženství lásky

Co je plánem satanovým v těchto dnech: Uchvátit světlejší stránku evangelia, jeho poselství útěchy, jeho přikázání lásky. Zapomnělo se zase na hluboké temné stránky o skutečném stavu lidí. Tak přišlo přirozené náboženství a satan je dokona-

le propracoval v klamavý obraz pravdy.

V té míře, v jaké jest pěstěn rozum a vkus, jak jsou zjemněny city a tužby, položila se jakoby sama sebou jakási slušnost přes tvář společnosti, docela neodvisle od zjevení. Ona krása, která je tak půvabná v knihách, vztahuje se také na způsob života, na vše, co máme, co konáme, co jsme. Naše způsoby se stávají zdvořilé, snažíme se nezpůsobiti bolest nebo pohoršení. Naše slova se stávají korektní, naše vzájemné povinnosti jsou pečlivě vyplňovány. Náš smysl pro vkus se jeví dokonce v našem domácím zařízení, ve výzdobě našeho příbytku, v našich zábavách a tak i v našem náboženském vyznání. Neřest se stává nyní nechutnou, nevkusnou. Tak se stává uhlazenost pomalu zkušebním kamenem a měrou ctnosti, o které se nyní věří, že nemá vnitřního práva na naše srdce, že má jen způsobiti náš pokoj a pohodlí druhých. Neuznává se více svědomí za rozhodčího soudce skutků. Jeho autorita

jest odložena. Zčásti bývá v myslích lidských nahraženo takzvaným mravním smyslem, jenž je smyslem pro krásné, anebo vládou účelnosti. Ta v podrobnostech ihned nastupuje na místo svědomí v denním životě.

Korektní křesťanství

Ale, svědomí jest přísný ponurý princip. Mluví k nám o vině, o trestu, který nás očekává. Když zmizí jeho hrůzy, zmizí také obrazy hrůzu budícího Božího hněvu, jichž je Písmo plné.

Jsou prostě škrtnuty. Všechno je pak jasné a veselé. Náboženství se stává levné a snadné. Blahovolnost stává se hlavní ctností, nesnášenlivost, horlivost a pobožnůstkářství se stává absurdností. I pevnost bývá posuzována nepříznivým zrakem. S druhé strany ale otevřená bezectnost je kárána, opilství platí za hanbu, klení a nadávky za sprosté. Mimoto připadá náboženství jako nudné pro nedostatek změny člověku, který se kochá měnící se literaturou, jenž má zájem na množících se vědeckých objevech. Proto se hledají vzrušení a dobře se platí. Žádají se nové předměty v náboženství, nové systémy a plány, nová učení a noví kazatelé, aby byly ukojeny tyto touhy po novém, které probudilo takzvané rozšířené vzdělání.

Duch se stává chorobně precitlivělý, vybíravý, nespokojený s věcmi tak, jak jsou, dychtící po změně jako takové, jako by změna byla pomocí.

Teď bych chtěl, abyste nechali na okamžik křesťanství stranou a uvažovali, zda by lidé nemohli býti přivedeni k tomuto stavu, jež jsem se pokusil popsati, neodvisle od náboženství, pouhým působením civilisace a výchovy a opět, není-li to zjemnění ducha víceméně totéž, co se nazývá náboženství. Jinými slovy: Není snad pravdou, že satan sestavil za určitých okolností jen přirozené výsledky činnosti lidského srdce tak, aby sloužily jeho plánům jako protiklad pravdy? Nepopírám, že tento svět užívá slov a vysvětlení, jež by nikdy nebyl přijal bez popudů Písma, ani nepopírám, že přijímá jakési všeobecné křesťanské zabarvení, takže je tím jaksí skutečně uzpůsoben, ba dokonce povznesen a osvícen. Dále docela připouštím, že mnoho lidí, ve kte-

Foto: Jana Havlova / Člověk a Vira

rých se ukazuje tento špatný duch, jest jím jenom z části nakaženo a že zůstávají vcelku dobrými, třebaže nedokonalými křesťany. Proto je tento systém konec konců jen z části evangelijní. Jest vybudován na duchu světském a přece se vydává za evangelium. Dává padnouti celé části evangelia, mírní jeho přísný ráz. Považuje za dostatečné, že je blahovolný, slušný, zdvořilý, korektní a jemnocitný. Neobsahuje však ani opravdovou bázeň Boží, ani horoucí snahu o jeho čest, ani nenávisť ke hříchu ani hrůzu při pohledu na hříšníky, ani rozhořčení při pohledu na kacíře, ani důsledné a pevné trvání na ryzosti a pravdivosti učení. Nemá zvláštní citlivosti k patřičným prostředkům, jen když je cíl dobrý. Nemá loyality ke svaté apoštolské Církvi, o které *Kredo* mluví, nemá smyslu pro autoritu náboženství odlišného od lidského ducha. Jedním slovem: nemá vážnosti, a proto není ani studený ani horký, nýbrž vlažný.

Ctnosti „doby temna“

Tak je současná doba pravý opak toho, co se nazývá obvykle dobou temna. Zároveň s nectnostmi té doby ztratili jsme její ctnosti. Říkám, její ctnosti, protože tehdy převládající omyly, jako například duch pronásledování, strach před náboženským badáním, pobožnůstkářství, byly jen výstřednostmi a zkaženinami

skutečných ctností horlivosti a posvátné úcty. My však, místo abychom je ohraňovali a očistili, odstranili jsme je s kořenem. Proč? Protože jsme nejednali z čistě lásky k pravdě, nýbrž pod vlivem doby. Staré pokolení zmizelo a s ním i jeho charakter. Nastal nový stav věcí. Lidská společnost má novou kostru a pěstuje a rozvíjí nový charakter. Tento charakter je ale pěstěn a rozvíjen nepřítelem lidských duší. Podobá se co možná nejvíce křesťanské poslušnosti. Ale tato podobnost jest jenom nahodilá a zevnější. Zatím pokračuje Církev Boží jako od začátku ve své cestě k nebi, pohrdaná světem, ale přece vykonávajíc vliv na něj, kárajíc jej, zadržujíc jej. V některých případech se jí dokonce podaří zavolati zpět oběti světa a zařaditi je pevně a provždy do řad věrného vojska bojujícího zde na zemi a putujícího za velkým králem.

Nic neukazuje rozhodující moc náboženství tohoto světa, jak jsme je popsali, tak zřetelně, jako pozorování různých tříd lidských, které ovlivňuje. Shledáme, že vztahuje svoji vládu a své učení na lidi náboženské i nenáboženské.

Náboženští lidé

1. Mnoho náboženských lidí očekávalo, právem nebo neprávem, tisícileté království čistoty a míru v Církvi. Nechci rozhodovati, zda z rozumných důvodů

Foto: © Dominik David / Člověk a Víra

čili nic, protože v takových věcech mohou se lidé rozcházeti. Rozhodně však bylo to v případě těch, kteří je očekávali, pokušením, aby uznali náboženství světa, jehož obrysy se ukazovaly. Víceméně ztotožňovali svou vidinu království Božího s uhlazeností a jemností pouhé lidské civilisace a pozdravovali každý důkaz větší slušnosti, každé zdravější státní řízení, každou lidumilnou činnost a osvícenou činnost státní politiky jako znamení přícházejícího Pána. Byli zaujati očekáváním cíle, rozvětvením a slavným uznáním Evangelia a méně se starali o prostředky, kterých se užívalo. Podporovali lidi, kteří zřejmě vyznávali nekřesťanské zásady a spolupracovali s nimi. Přijímali a hájili to, co pro ně znamenalo reformy a zlepšení stávajícího řádu věcí, třebaže aby ony reformy byly skutečně nutno jednati nespravedlivě nebo rušiti posvěcené životní formy, které snad ve svém původu byly nelišné, ale pak byly posvěceny dlouholetým užíváním. Obětovali pravdu užitečnosti. Měli prapodivnou domněnku, že bezprostředními nástroji příští Kristova musí býti lidé špatní. Přijali ne sice jako Mesiáše, ale přece jen jako Eliáše, jako svého reformujícího Křtitele, jako hlasatele Kristovy dítky tohoto světa a syny Belialovy, na nichž lpí kletba Apoštolova od začátku, když prohlašuje: Kdo nemiluje Pána našeho Ježíše Krista, budiž proklet!

Nenáboženští lidé

2. S druhé strany jest toto učení, které nazývám náboženstvím dne, zvláště vhodným líbiti se lidem pochybovačného ducha, pravému opaku těch, o nichž jsme se právě zmínili. Nikdy se nestarali o to, aby poslouchali svého svědomí, pěstují svůj rozum, aniž by ukázni své srdce, a klidně si dovolují o tom uvažovati, co by mělo náboženství býti, aniž by se obrátili k Písmu a odhalili, co skutečně jest. Ba někteří lidé tohoto rázu se dokonce domnívají, že náboženství jest překážkou pokroku pro náš sociální a hospodářský blahobyt. Vědí však, že lidská přirozenost si žádá náboženství. Proto si volí nejrozumnější druh, jaký vůbec mohou najíti. Jiní jsou hlouběji založeni, ale dají se zkaziti špatnými příklady a jinými okolnostmi. Ale tito všichni odkládají všechny ty stránky náboženství, které podle jejich názoru jsou trudné. Věří více sobě než slovu Božímu a mohli bychom je takto vyjádřiti: Jsou ochotni uchopiti přirozené, líbivé, útěchyplné náboženství, náboženství přirozené pro kultivovanou dobu. Velmi zdůrazňují díla o přirozené theologii a domnívají se, že je v ní obsaženo celé náboženství. A zatím není většího omylu než domněnka, že taková díla jsou sama o sobě vůbec náboženská v jakémkoliv smyslu. Náboženství se tu stává, jak bylo správně poznamenáno, něčím, co se vztahuje na nás, soustava

nařízení a příslibů Božích nám učiněných. Ale co máme učiniti se sluncem, měsícem a hvězdami? Nebo se zákony Vesmíru? Jak ty nás mohou učiti našim povinnostem? Jak mohou mluvit k hříšníkům? Nemluví vůbec k hříšníkům. Byly stvořeny dříve nežli Adam zhřešil. Zvěstují slávu Boží, ale ne jeho vůli. Jsou všechny dokonalé, uspořádané, ale jejich jas a výbornost, jež se odrážejí v jejich stvoření a Boží dobrota, která jest v něm patrna, mají málo významu pro padlého člověka. Nezříme tu nic z Božího hněvu, o němž mluví hlasitě svědomí hříšníkovy, takže není nebezpečnější lsti ďábelské nad tu, která nás chce odvésti od našich tajných myšlenek, aby nám dala zapomenouti na naše vlastní srdce, které k nám mluví o Bohu spravedlivém a svatém a odvrací naši pozornost jenom k Bohu, jenž stvořil nebesa, k Bohu, jenž zajisté jest našim Bohem; není však Bohem, který se jeví hříšníkům, nýbrž Bohem, jenž září svým andělům a vyvoleným.

J. H. Newmann

Přeložil P. Silv. M. Brait O. P.

Tento osmý soukromý tisk vydala pro své přátele a dobrodince Dominikánská Edice Krystal v Olomouci. V úpravě Ant. Medka vytiskly Lidové závody tiskařské a nakladatelské, společnost s ručením obmez. v Olomouci léta Páně 1939.

Převzato z librinostri.catholica.cz

sv. John Henry kardinál Newman C.O. (1801–1890); jeho kniha byla poprvé publikována v roce 1832

KONTROLA DRŽENÍ ZBRANÍ JE PRO LEVICI SNAŽŠÍ NEŽ ČELIT METAFYZICKÉMU ZLU

Každý z nás pociťuje strach ze střelby na školách. Strach z takovýchto zpráv, strach ze smrti a utrpení, strach z toho, co dalšího se stane. Jakákoli úvaha na toto téma obnáší riziko, že tváří v tvář tragické a zbytečné smrti bude vypadat jako projev nedostatečné úcty. Přesto se nad tímto tématem musíme zamyslet. Dotýká se dnes už všech.

Většina úvah je obvykle překryta politickou rétorikou, protože jedna strana se snaží z tragédie vytěžit co nejvíce politického kapitálu. Rétorika se vždy řídí stejným schématem. Levice říká: „Podívejte se na tuto strašnou tragédii. Kdyby v naší společnosti nebyly zbraně, k těmto střelbám by nemohlo dojít.“ Na to pravice vždy odpovídá: „Ty zbraně nestřílejí samy. Příčinou jsou střelci, nikoli zbraně.“ Jde o neplodný spor, který trvá už příliš dlouho. Obě strany mají v některých ohledech pravdu, nicméně je to debata, která se odehrává na politickém hřišti, a zakrývá tak skutečnost, že ve skutečnosti jde o mnohem složitější problémy.

Nevyslovený spor

Existuje také skrytý rámec, do něhož je tento únavný spor zasazen a který není často reflektován. Souvisí s tím, proč levice tolik nenávidí zbraně a využívá každé příležitosti, aby útočila na vlastnictví zbraní a přičítala mu jakoukoli tragédii. V jedné věci pochopitelně můžeme s levicí souhlasit, a to v tom, že zbraně jsou nástrojem, který umožňuje vrahům vraždit své oběti. Zároveň však samozřejmě nemůžeme obviňovat zbraně, jako by byly živými tvory. Ve skutečnosti jsou to příznaky jiného sporu, který často zůstává pod povrchem, alespoň během obvyklých debat po střelbě.

Tento nevyslovený spor se soustřeďuje na boj mezi státem s totalitními ambicemi a odporem jednotlivců či komunit vůči těmto etatistickým ambicím. Není to tak dávno a vlastně to stále trvá, kdy státní autority doslova sledují věřící katolíky a označují je za hrozbu pro stát (a napří-

Foto: Maria Lysenko / Unsplash

klad též za „rasově nebo etnicky motivované násilné extremisty“). Jen pro jejich věrnost Bohu a Církvi. Když odhlédneme od našich vlastních sklonů k paranoie (kromě toho, že to není paranoia, když vám chtějí skutečně ublížit), naznačuje to, že katolíci jsou považováni za nepřátele levicově orientovaného politického establishmentu. Katolíci jsou zvyklí, že se s nimi zachází jako s nepřáteli státu. Označování katolíků za radikální, jako bychom byli politickými extremisty, zároveň ukazuje, na jak tenkém ledě se pohybujeme.

Až se stát obrátí proti nám...

Z toho všeho vyplývá, že levice nemá ráda zbraně, protože má větší sklon z dogmatických důvodů zavádět větší státní kontrolu nad občany než pravice (levice to samozřejmě popírá, ale to ne-

znamená, že to není pravda). Dále to naznačuje, že debata o zbraních zpravidla především odhaluje ambici vykonávat správní a vládní kontrolu nad občany. Moji přátelé často při rozhovorech říkají něco v tomto smyslu: „Co budete ve Velké Británii dělat, až labouristická vláda ještě víc utáhne šrouby ohledně myšlenkových zločinů a cenzury a vy zjistíte, že žijete v plně rozvinutém totalitním státě?“ Nebo poznamenají něco v tomto duchu: „Co budete dělat, až osmdesát tisíc muslimů vyjde plně ozbrojeno do ulic Británie a vy žádné zbraně mít nebudete?“ A skutečně je nemáme. Pro levici je kontrola držení zbraní předpokladem k tomu, aby občané neměli možnost se bránit, až se stát obrátí proti nim. Pokud tedy kontrola držení zbraní souvisí s etatistickými ambicemi směřujícími k autoritářské vládě, pak by se možná veřejná

debata měla vést právě v tomto kontextu.

Utrpení způsobené psychickou nemocí

A co kdybychom pak diskutovali o tragédii střelby ve školách, aniž by nás od tématu odváděla otázka kontroly držení zbraní? Mohli bychom se pak zaměřit na tuto velmi komplikovanou oblast, kde se protíná duševní nemoc a zlo. Rozlišovat jemné a mnohohrstevné přechody mezi duševním strádáním, psychickou poruchou a realitou metafyzického zla je mnohem těžší než spor o kontrolu držení zbraní. Zpolitizovali jsme genderovou dysforii a tím jsme ji vyřadili z kategorie duševních onemocnění, kam patří, a přenesli ji do sporné oblasti lidských práv a obětí. Církevní etická a metafyzická analýza mimo jiné říká, že utrpení způsobené psychickou nemocí výrazně ztěžuje schopnost čelit záłudností zla a eticky maskovanému šepotu pokušení, než když je člověk zdravý a vyrovnaný. Proto asi nepřekvapí, že někteří z nedávných pachatelů střelby na nevinné lidi byli „trans“, převlečení za opačné pohlaví či tzv. osoby nebinární.

Katolická odpověď?

Nesnažíme se obviňovat žádnou skupinu osob, ale pouze konstatujeme, že dušev-

ně nemocní jsou méně chráněni před pokušením podlehnout vzteku, hořkosti či nemístnému pocitu křivdy a následně zavraždit své nevinné bližní. Jaká by měla být katolická odpověď? Nikdo nemůže přímo zabránit události, kterou nelze snadno předvídat. Je však jasné, že úpadek náboženské víry provází duševní nemoci.

Společnost se již po celá desetiletí snaží toto spojení energeticky popírat, ale studie dokazují, že pevná víra ve Stvořitele a Spasitele umožňuje věřícím lidem cítit, že mají význam a smysl. Prohlubuje to jejich zdroje naděje. Podporuje vnímání smyslu. Posiluje schopnost odpouštět. Rozpouští hořkost. Omezuje a snižuje sebeobavu. Ukazuje se, že náboženství je pro duševní zdraví nejen dobré, ale přímo vynikající. To je přímý opak psychoanalýzy, kterou se Sigmund Freud nekompetentně a zlomyslně snažil prodat evropské kultuře, jež byla až příliš ochotná ji přijmout a uvěřit jí.

Jaká je tedy – kromě modlitby a lítosti – katolická odpověď na masovou střelbu, když k ní dojde? Neměli bychom nechat svou pozornost rozptylovat tím, že bychom vinu za zločin přisuzovali zbraním. Nesmíme se nechat rozptylovat tím, že bychom zaměňovali přehnanou politickou kontrolu ze strany státu za

řešení lidského utrpení a poruch. Naopak, místo toho bychom měli projevat nejhlubší soucit s těmi, kdo trpí, i s těmi, kdo utrpení způsobují. Ale činit tak s informovaným úsudkem. A to znamená rozpoznat, že největší pomoc, kterou můžeme poskytnout, je nabídnout lidem život v katolické svátostné obnově a ochraně. Také jim pomoci najít Krista, který je vysvobodí a ochrání před padlými anděly, již si libují v chaosu a klamu. Toho lze dosáhnout prohloubením vlastní spirituality, soucitu a odvahy zapojit se do evangelizace. Zbraně jsou jen příznakem. Příčiny leží jinde a katolíci mají lepší předpoklady než většina ostatních, aby je rozpoznali.

Gavin Ashenden
The Catholic Herald
přeložil Pavel Štíčka

Gavin Ashenden
bývalý kaplan královny Alžběty II.,
nyní katolický teolog a publicista

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Pina Baglioni: Svatý Filip Neri

Život svatého Filipa Neri (1515–1595) se odvíjel ve velmi turbulentní době a on sám byl postavou plnou paradoxů: vtipálek a mystik, velice moderní v pastoračních metodách, a přitom zakořeněný v tradici, milovník samoty, ale neustále „v obležení“... Filip se stal zakladatelem slavného Oratoria, živého společenství křesťanů od ševců po kardinály, a nakonec i kněžské řeholní kongregace.

Brož., 144 s., cena 249 Kč

Fulvia Degl'Innocenti – Manuela Leporesi: První živý betlém

Ilustrovaná publikace pro děti od 5 let vypráví příběh o tom, jak sv. František z Asissi postavil před 800 lety (1223) úplně první betlém na světě a jak se tato událost stala součástí oslav vánočních svátků.

Váz., 24 s., cena 279 Kč

VÍRA ZKOUŠENÁ OHNĚM: POHLED NA BIBLICKÝ ZÁKLAD OČISTCE

Argumenty pro očistec jsou biblické a analogické, zakotvené v Božím plánu očistnou láskou očistit duše pro nebe.

Katolíci a protestanti se shodují na tom, že každý, kdo je spasen, je zachráněn Boží milostí skrze pouhou víru, jako výsledek toho, že se za nás náš Pán Ježíš obětoval na kříži a vykoupil nás svou smrtí, že vyvolení, kteří jdou do nebe, jsou k tomu předurčeni Bohem, a (kromě kalvinistů) také na tom, že na přijetí této milosti spolupracujeme svou svobodnou vůlí.

Obojí. Dělá to Bůh a svůj díl konáme i my, když s ním spolupracujeme – „jsme Boží spolupracovníci“ (1K 3,9 ČSP); „více než oni všichni jsem se napravoval“ (1K 15,10 ČEP); „s bázní a chvěním uvádějte ve skutek své spasení. Neboť je to Bůh, který ve vás působí“ (Fp 2,12–13); „oni pak vyšli, všude kázali; a Pán s nimi působil“ (Mk 16,20).

Navíc se katolíci a protestanti shodují v tom, že po (počátečním) ospravedlnění a znovuzrození by měl křesťan konat dobré skutky a všemožně se snažit růst ve spravedlnosti a svatosti – tj. v procesu posvěcení – „jako je svatý ten, který vás povolal, buďte i vy svatí v celém způsobu života“ (1Pt 1,15); „Nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského“ (Mt 5,20); „To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás“ (J 15,12).

Luther a Kalvín, přední představitelé raného protestantismu, posvěcení technicky oddělovali od ospravedlnění a spasení, ale i tak jasně učili, že dobré skutky jsou v křesťanském životě zcela nezbytné, jako projev či důkaz ryzí, opravdové víry. Protestanti často říkají, že jsou „spaseni pouhou vírou, ale ne vírou, která je sama“.

Názory našich protestantských bratří a sester nesmíme karikovat. Seriózní,

Stefan Lochner: Poslední soud (cca 1435)

teologicky vzdělaní protestanti *neučí antinomismus* ani názor, že člověka zachrání samotná víra, takže může žít jakýmkoli hříšným, svévolným způsobem života, který se mu zlíbí, aniž by se musel bát o svou konečnou spásu. Naše názory bývají často karikovány a překrucovány; neupadejme v popisu protestantismu do stejného omylu a hříchu.

Katolíci a protestanti se z velké části shodují na tom, že v podstatě každý člověk zemře s hříchem, který dosud přetrvává v jeho životě. Oni si myslí, že to platí o každém; my jsme přesvědčeni, že to platí o převážné většině (kromě několika svatých, kteří dosáhnou bezhříšnosti).

Navíc se shodujeme v tom, že každý, kdo se dostane do nebe, bude *od současného hříchu svobodný* – nebude za takového pouze *prohlášen* (jako v protestantském připočteném či právním ospravedlnění) – v souladu s jasným biblic-

kým učením. „A nevstoupí do něho nic nečistého“ (Zj 21,27 ČSP); „svatost, bez níž nikdo nespátří Pána“ (Žd 12,14 ČEP); „nové nebe a novou zemi, ve kterých přebývá spravedlnost“ (2Pt 3,13). Kromě toho několik textů vyjmenovává hříchy, které znemožňují vstup do nebe (1K 6,9–10; Ga 5,19–21; Ef 5,5; Zj 22,15).

Vyvstává tedy otázka: jak se člověk stane bezhříšným a způsobilým pro nebe? Děje se tak okamžitě (kdy nás Bůh „přemůže“), jak si to myslí většina protestantů, nebo jde spíš o proces? Zdá se, že sv. Pavel poukazuje na samotný očistec:

Ukáže je onen den, neboť se zjeví v ohni; a oheň vyzkouší, jaké je dílo každého člověka. ... Když mu dílo shoří, utrpí škodu; sám bude sice zachráněn, ale projde ohněm. (1K 3,13.15)

Argument pro očistec jako proces vychází převážně z analogie, neboť je

založený na mnoha textech o tom, jak Bůh věříci očisťuje již během tohoto života. Názorně to dokresluje osten v těle (2K 12,7–9), o němž sv. Pavel říká, že mu byl dán, „abych se nepovyšoval“. Poté vypráví, jak Bůh promluvil a řekl: „Stačí, když máš mou milost; vždyť v slabosti se projeví má síla.“ Pavel se tedy podvolil a napsal: „A tak se budu raději chlubit slabostmi, aby na mně spočinula moc Kristova.“ Hodně se to podobá očistci.

V Ř 5,3–5 Pavel píše, že se „chlubím... i utrpením, vždyť víme, že z utrpení roste vytrvalost, z vytrvalosti osvědčenost a z osvědčenosti naděje. A naděje neklame.“ Ve stejné epistole v 8,17 prohlašuje, že jsme „spoludědicové Kristovi, pokud vskutku spolu s ním trpíme“ (ČSP). V této diskusi jsou klíčové ještě tři další texty:

- Koho Pán miluje, toho přísně vychovává, a trestá každého, koho přijímá za syna. Podvolujte se jeho výchově; Bůh s vámi jedná jako se svými syny. ... Přísná

výchova se ovšem v tu chvíli nikdy nezdá příjemná, nýbrž krušná, později však přináší ovoce pokoje a spravedlnost... (Žd 12,6–7.11)

- ... i když snad máte ještě nakrátko projít zármutkem rozmanitých zkoušek, aby se pravost vaší víry, mnohem dražší než pomíjející zlato, jež přece též bývá zkoušeno ohněm, prokázala k vaší chvále, slávě a cti v den, kdy se zjeví Ježíš Kristus. (1Pt 1,6–7)

- Moji milovaní, nebuďte zmateni výhnní zkoušky, která na vás přišla, jako by se s vámi dělo něco neobvyklého, ale radujte se, když máte podíl na Kristově utrpení, abyste se ještě více radovali, až se zjeví jeho sláva. (1Pt 4,12–13)

Docházíme tedy k závěru, že očistec – nutný k naší proměně, abychom v nebi byli plně a skutečně svatí – je proces, neboť víme, že týž proces očistění a posvěcení vyžaduje v tomto životě čas, a nemáme pádný důvod si myslet, že by se metody, které Bůh používá v tomto ži-

votě, aby nás učinil svatějšími, měly v životě příštím zásadně lišit.

Chceme všechno hned (rychlé občerstvení, moderní vymoženosti atd.), ale Boží načasování a prozřetelnost působí jinak, jak to ví z osobní zkušenosti každý, kdo vážně usiluje žít jako Ježíšův učedník.

*Dave Armstrong
National Catholic Register
přeložila Alena Švecová*

*Dave Armstrong
spisovatel a apologeta*

OBĚTOVÁNÍ PRAVDY NA OLTÁŘI GENDEROVÉ IDEOLOGIE

Pravda není relativní. Realita není společenský konstrukt. Biologii nelze přepisovat podle ideologických not. Máme-li zachovat vědeckou poctivost, svobodu slova a základní práva, musíme proti nahlodávání biologické pravdy protestovat – než bude pozdě.

Někteří tvrdí, že binární povahu pohlaví zpochybňují poruchy pohlavního vývoje. Stav jako Turnerův syndrom (XO), Klinefelterův syndrom (XXY) a syndrom androgenní necitlivosti jsou však vzácné anomálie, nikoli jasně odlišená pohlaví. Jak v dopise pro časopis *Nature* uvádí biolog Jerry Coyne, „u zvířat, k nimž se samozřejmě řadí i lidé, je pohlaví v maximální možné míře binární, kdy pouze 0,018% jedinců nejsou samec ani samička, nýbrž intersex“. Tyto vzácné výjimky nevymezují nový biologický rámec, ale spíš potvrzují, že pohlaví je binární s ob-

časnými výjimkami.

Argumentační fauly

Abychom pochopili posun v debatě o biologickém pohlaví, musíme prozkoumat, jak soudobé ideologické proudy, jako například frankfurtská škola, rozšířily marxistickou kritiku na kulturu a politiku identity, což nakazilo i přírodní vědy.

Jak jsme dospěli do bodu, kdy se přední vědci (příkladem tohoto jevu je Neil deGrasse) cítí být nuceni popírat základní biologické skutečnosti? Odpověď

částečně spočívá v emotivních apelech a v obecné zálužnosti argumentů vzbuzujících soucit, které akademiky často vedou k odmítání pravdy ve prospěch ideologické konformity. Když k tomu připočítáme oblíbený argumentační klam dovolávání se autorit, získáváme kombinaci argumentačních faulů a triků, které se rozmáhají v našich vzdělávacích, zdravotních, právních i mediálních institucích.

Tyto logické klamy ovlivňují politická rozhodnutí, aniž by se braly v úvahu skutečné důkazy a logika. Snad nejjasněji se

Foto: Brooke Cagle / Unsplash

tento trend projevil v době covidové krize, v klimatologii a právě v debatě kolem genderu a pohlaví. Implicitní i explicitní příčiny vzestupu biologického „popíračství“ – odmítání pohlaví jako binární skutečnosti – lze vysledovat v několika novodobých filozofických hnutích.

Hegelova dialektika

Dialektika Georga Wilhelma Friedricha Hegela popisuje třífázový proces: 1) teze: dominantní názor či existující skutečnost; 2) antiteze: opačná myšlenka, která tezi zpochybňuje (popření či negace); a konečně 3) syntéza: propojení prvků teze a antiteze, formulace nového způsobu myšlení či paradigmatu. Tento triadický proces podporuje biologické popíračství následujícím způsobem: 1) teze: tradiční názor, že biologické pohlaví je buď mužské, nebo ženské a nemůže se měnit; 2) antiteze: myšlenky, které zpochybňují biologický esencialismus ve prospěch nebinárních názorů; a 3) syntéza: syntéza překlenuje rozpor mezi binárním a nebinárním pohlavím myšlenkou genderového spektra či fluidního genderu. Pohlaví a gender podle tohoto stanoviska existují v kontinuu a tento postoj tak uznává rozmanitost lidského prožívání.

Nástavba marxismu: frankfurtská škola

Frankfurtská škola oproti marxismu,

jenž se soustředění na ekonomické otázky a na třídní boj, marxismus rozšířila do sféry kulturní a ideologické. Pod vedením myslitelů jako Herbert Marcuse, Max Horkheimer a Theodor Adorno kritizovala osvíceneckou racionalitu a buržoazní společnost a položila základy tzv. kritické teorie. Tito myslitelé marxismus rozvinuli za hranice ekonomiky a zaměřili se na kulturu a ideologii. Začlenili do něj psychoanalýzu, studovali vliv hromadných sdělovacích prostředků a zkoumali úlohu masové kultury při formování společnosti. Jejich cílem bylo zpochybnit mocenské struktury a zasadit marxistickou teorii do moderní společenské rozpravy.

Zrušit pohlaví jako biologickou kategorii se pokusili pomocí kritické teorie. Myšlenky frankfurtské školy vedly k přeformulování marxismu v neomarxismus (obecně známý jako kulturní marxismus). Tento ideologický posun kritickým teoretikům umožnil tvrdit, že biologické pohlaví je pouze společenský konstrukt, navzdory drtivým vědeckým důkazům svědčícím o opaku. Kniha Jamese Lindsaye a Helen Pluckroseové *Cynical Theories: How Activist Scholarship Made Everything about Race, Gender, and Identity – and Why This Harms Everybody* [Cynické teorie: Jak aktivistická věda způsobila, že se všechno točí kolem rasy, genderu a identity – a proč to všem škodí; bohužel česky nevyšla, pozn. red.]

je vynikající kritikou samotné kritické teorie a toho, jak silně od sedmdesátých let 20. století pronikla do akademické obce.

Postmodernismus

Podobně významnou, byť nekonzistentní roli sehrála v popírání objektivní pravdy a následně základních aspektů vědy postmoderní filozofie. Například dekonstruktivismus Jacquesa Derridy zpochybňuje západní binární rozlišování, včetně dichotomie muž–žena, a tvrdí, že všechny kategorie, dokonce včetně biologických, jsou nestabilní a proměnlivé. Dílo Michela Foucaulta o moci a sexualitě tvrdí, že samotné pohlaví je produkt „diskurzu“, nikoli objektivní pravdy, což popisuje ve svých *Dějínách sexuality*.

Foucault rozporuje to, co se pokládá za „přirozené“, přičemž zpochybňuje myšlenku stability a jednotnosti přírody a místo toho klade důraz na sociální a historické chápání vztahu lidí k přírodě. Tvrdí, že pohlaví je výsledkem historického a kulturního formování, což pak slouží k zpochybňování pravdy o biologickém pohlaví. Nově se zavedl pojem „genderová performativita“. Přichází s představou, že pohlaví je – podobně jako gender – také sociální konstrukt, utvářený kulturními normami a opakovými vzorci chování spíše než univerzálností binární povahy biologického pohlaví.

Teorie stanoviska, kterou vymyslely feministické teoretičky Nancy Hartsocková a Sandra Hardingová, tvrdí, že marginalizované skupiny mají díky svým prožitým zkušenostem jedinečnou epistemickou (od slova *epistémé*, řecky „poznání“, „vědění“) výhodu. Někteří autoři pak spojují marxistický materialismus s feministickou teorií a tvrdí, že prožitky žen v patriarchální společnosti poskytují jedinečné epistemologické stanovisko.

Mnozí pak zachází ještě dál a tvrdí, že věda může být objektivní, pouze pokud zahrnuje názory utlačovaných skupin jako protiváhu předsudků převládajících názorů. V souvislosti s biologií tento rámec zpochybňuje vědeckou objektivitu a upřednostňuje subjektivní výroky o identitě před empirickými důkazy. Současné genderové debaty tento pohled ovlivňuje tvrzením, že biologické pohlaví

není objektivní kategorie, ale spíš společenský konstrukt, utvořený společenským a historickým kontextem.

Biologické popíračství ohrožuje svobodu slova a vědeckého bádání

V Kanadě byl Zákon o lidských právech pozměněn zákonem C-16, s cílem ochránit genderovou identitu a vyjádření. Ačkoli byl předkládán jako antiskriminační opatření, kritici – zejména psycholog Jordan Peterson – varovali, že může vést k vynucenému vyjadřování, kdy budou jedinci pod hrozbou právních důsledků nuceni používat preferovaná jména. Tehdy byl pro svá tvrzení zesměšňován, ale jeho slova se ukázala jako prorocká, což ilustruje případ nezletilé dívky, která právně napadla odepření souhlasu svého otce s tím, aby prošla tranzicí. Její otec byl za svůj odpor pokutován a vězněn.

Výše zmíněné myšlenkové proudy pronikly do všech oblastí společnosti, včetně akademických kruhů, politiky, lékařství, práva a kultury. Ti, kdo obhajují biologické pohlaví, jsou označováni za transfobní. Jedinci, kteří odmítají příkazy ohledně genderové identity, riskují právní postih, což má na vědeckou i veřejnou debatu hroznivý dopad. Tato politizace pohlaví narušuje práva žen, pokřivuje lékařskou etiku a podkopává rodičovskou autoritu nad dětmi, které usilují o genderovou tranzici.

Genderová ideologie trvá na tom, abychom odmítli objektivní skutečnost – neměnný rozdíl mezi muži a ženami – ve prospěch všezahrnujícího ideologického rámce, který diktuje, jak musíme myslet, mluvit a žít. Vrcholnými projevy své nenávisti genderová ideologie negativně ovlivňuje děti, v nichž vytváří a dále prohlubuje zmatek v otázce biologického pohlaví a často je vede k tomu, aby už v útlém věku zpochybňovaly vlastní identitu. Školy a instituce neustále podřívají autoritu rodičů prosazováním genderově afektivních modelů bez jejich souhlasu.

Hormonální zásahy, jako například podávání blokátorů puberty, obnášejí značná rizika, včetně neplodnosti, kognitivních poruch a úbytku kostní hmoty. Indoktrinace prostřednictvím médií a vzdělávacích institucí normali-

Frankfurtská škola – Max Weber-Soziologentag v dubnu 1964. Foto: Jeremy J. Shapiro / wikimedia

zuje biologické popíračství a vymývá dětem mozky, aby místo empirické reality přijímaly ideologii, což má celoživotní psychické i zdravotní důsledky. Škody na rovině tělesného a duševního zdraví způsobené takovými lékařskými zákroky u dětí jsou nezvratné.

Nejznepokojivější a nejnebezpečnější aspekt biologického popíračství je lékařsky ordinovaná tranzice – ať již operativní, nebo chemickou kastrací. Jde přitom o jakýsi zrcadlový odraz eugeniky: obojí pomocí pseudovědy ospravedlňuje sterilizaci dětí. Zatímco eugenika byla otevřeně nátlaková, podsouvání genderové ideologie dětem je záluďnější forma manipulace. Je znepokojivé, že tyto praktiky podporují instituce po celém světě, avšak ti, kdo si cení pravdy a chrání dětskou nevinnost, pokračují ve svém odporu proti nim. Bránit biologickou realitu není projev bigotnosti, nýbrž obhajoba pravdy před ideologickým nátlakem.

Věk ideologického šílenství

Tlak na popírání biologické reality připomíná román George Orwella *1984*: „Strana člověka nabádá, aby odmítl svědectví vlastních očí a uší. To je její konečný a nejpodstatnější příkaz.“ Tento trend vytváří prostředí, kde zpochybňování ideologického dogmatu má společenské a právní dopady. Pravda je pod palbou. V takových chvílích je povzbudivé vi-

dět, jak se hlasitě ateisté mezi odborníky a další kompetentní specialisté různých oborů ochotně staví na obranu pravdy a vědecké poctivosti, když k tomu tolika církevními představiteli chybí odvaha.

Nedávná studie, kterou publikoval časopis *The Journal of Sexual Medicine*, analyzovala data od 107 583 pacientů s genderovou dysforií a dospěla k následujícímu závěru: „U jedinců, kteří absolvovali [genderově afektivní] operaci, se oproti ostatním projevilo významně vyšší riziko deprese, úzkosti, sebevražedných myšlenek a zneužívání návykových látek.“ Ti, kdo se schovávají za pseudovědu a destruktivní ideologie, se už nemohou maskovat soucitem a empatií. Zmíněné lékařské zásahy se projevují jako krajně škodlivé, zejména pro děti, a také zhoršují skryté psychické problémy.

Scott Ventureyra

Crisis Magazine

přeložila Alena Švecová

Scott Ventureyra
teolog a publicista

NEVEDEL SOM, ŽE KATOLÍCKA VIERA JE TAKÁ KRÁSNA...

Odmalička som vyrastal ako katolík, no mnohému som nerozumel. Až oveľa neskôr, v dospelosti, sa predou mnou začali otvárať tajomstvá, ktoré som mal po väčšinu života pred očami, boli však skryté. Tých tajomstiev je veľa, hoci ich názvy sú nám všetkým známe. Predstavenie z mojej novej perspektívy ich možno aj vám ukáže v novom svetle.

Možno to poznáte aj vy. Keď niekde roky chodíte (chrámy, kaplnky, pútnické miesta či príroda), ale krásu pred sebou nevidíte. Roky niečo počúvate, ale v skutočnosti tomu nerozumiete. Roky niekam kráčate, ale nevíete o tom, že vlastne kráčate len po povrchu.

Pri počúvaní o hrdinských skutkoch svätých si len povzdychneme. Sú nám tak vzdialení. Pri pohľade na tolké sochy či maľby si možno povieť, či naozaj nie je lepšie stavať čo najjednoduchšie kostoly – dôležitý je predsa Ježiš a nie dekorácie. Pri počúvaní kázne si zas možno povieť: „Pekné, ale čo tým chcel vlastne pán farár povedať?“ Vôbec, prečo by som mal chodiť do kostola, prečo by som mal žiť katolícku vieru, keď tolki okolo mňa ju nežijú a majú sa dobre?

Mnohé z týchto otázok a myšlienok sa začali v mysli vynárať aj mne. Prečo? Pretože napriek mojej snahe žiť čo najkresťanskejšie sa môj život menil len veľmi málo...

Ako to bolo možné? Mal som skrytých nepriateľov, o ktorých som nevedel a netušil som, že ich tak výdatne žijím.

Objavovanie nepriateľov

Keď som spozoroval a priznal si, že môj život sa ani zďaleka nemení tak, akoby som vzhľadom na vynaložené úsilie očakával, bol som frustrovaný. Neraz som dokonca opakoval tie isté kroky s očakávaním iného výsledku – veď raz sa to musí podať. Až kým som nezistil, že takéto postupovanie je určitým logickým bláznovstvom.

Dobrý Pán Boh ma však nevydal napospas blúdeniu. Začal mi ukazovať, kde robím chyby a kto sú moji nepriatelia. Je ich viacero. Chcel by som však poukázať na tých najhlavnejších: zlá náuka,

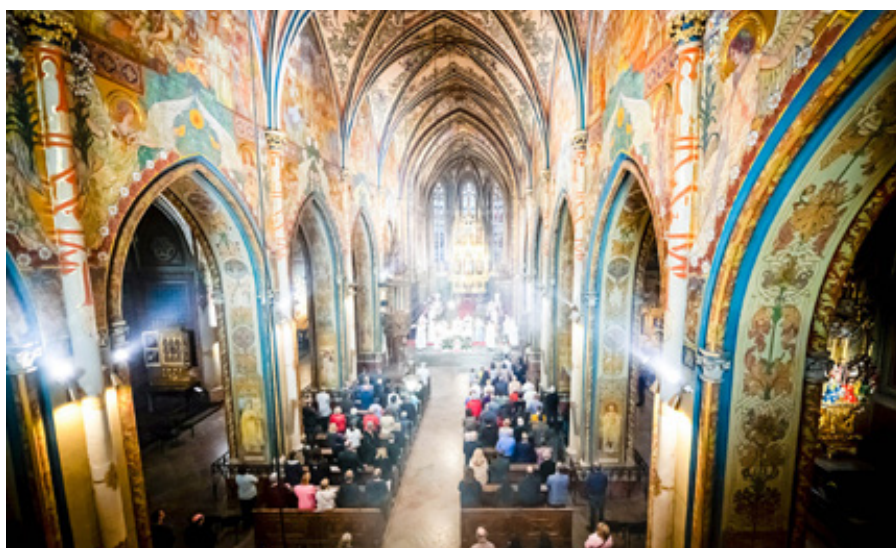

Foto: Lucie Hornikova / Člověk a Víra

neprijímanie reality a moralizmus. Pri čom posledný menovaný ma prekvapil asi najviac.

Zlá náuka

Prvým nepriateľom, ktorého som začal spoznávať, bola zlá náuka. Tiež ju možno rozdeliť do troch oblastí. Začalo sa to už v detstve, keď som nemal dostatočnú formáciu, kedy neprebehlo vyučenie a utvrdenie v katolíckej viere. Pokračovalo to formáciou, ktorú som síce našiel, ale bola ovplyvnená protestantizmom a modernizmom. Skončilo to určitým obdobím života v omyloch a čiernobielym zmýšľaním. A tak bolo ťažké vidieť farby sveta i viery.

Neprijímanie a zjednodušovanie reality

Zlá náuka a nedostatočná formácia ma pripravili o pevnú pôdu – a tam, kde chýba pravda, začne sa klamať aj realita. Druhý nepriateľ bol zdvojený v podo-

be siamských dvojčiek – neprijímanie a zjednodušovanie reality. V takomto zoskupení je to takmer neviditeľný nepriateľ. Keď človek nedokáže uniesť ťarchu reality, vždy je blízko k jej prekrývaniu či zjednodušovaniu. Ak si takto život zjednoduší, funguje lepšie a slobodnejšie. Avšak len zdánlivo a do času. Môže si vytvoriť určitú romantickú predstavu o svete.

Prípadne nájde prostredie, kde doštane uznanie, aké mu chýbalo. Kde mu jasne nalinkujú, aký svet je a uverí, že konečne uchopil pravdu. Pritom si neuvedomuje, že si prinajlepšom vybral len jednu časť pravdy a ostatné zanedbáva. Alebo si rôzne pravdy (často nevedome) prispôsobuje. To prináša svoje následky, ale nie hneď. Často to však prechádza do extrémov. Utvrdzuje ho to v tom, že vyvolená skupina má pravdu a ostatní sa mýlia. Ba uverí, že je niekto viac.

Prirodzené okolie mu prestáva rozumieť a uňho je to podobné, nepochopenie je vzájomné. Približuje sa aj skrato-

Foto: © Vladimír Bimka / Člověk a Víra

vitým rozhodnutiam, ktoré rozpozná až oveľa neskôr. Oberá ho to tiež o silu preberať zodpovednosť za svoj vlastný život. Zlá náuka a nedostatočná formácia tak prinášajú svoje neblahé plody.

Moralizmus

Tretí nepriateľ, azda najprekvapivejší, bol moralizmus. Vo svete, ktorý nekorešpondoval s realitou sa stal takmer súčasťou bytia, ľudskej identity. Preto kedykoľvek je človek s tým konfrontovaný, je takmer neschopný to vidieť. Maximálne útržkovo alebo situačne.

Zároveň však zachytáva nepokoj, neistotu a pocit, že niečo nie je v poriadku. Až sa miestami cíti, akoby za ním neustále stál niekto s bičom a poháňal ho vpred. Miestami bolo skutočne vyčerpávajúce napĺňať požiadavky tohto zákerného otrokára. Niektorí mu dávajú aj meno vnútorný kritik. A vskutku, akoby človek počúval ustavičné výčitky aj na tie najlepšie skutky. Nikdy a nič nebolo dosť dobré. Aká to živná pôda pre negativizmus, ktorý zatemňuje aj tú najjasnejšiu dúhu.

Takto hnaný človek to ani pri svojej najlepšej snahe nedokáže neprenášať na druhých. Môže to byť tiež jedno z vysvetlení, prečo sa dokážeme cítiť aj medzi mnohými ľuďmi sami. Takým spôsobom totiž stavíme bariéry, ktoré nevidíme. V našom zjednodušenom svete zodpovednosť pripíšeme hlavne iným a tak sa dostávame do začarovaného kruhu. Aj preto je moralizmus motorom sebaľústi, závidia či žiarlivosti.

Prirodzene nejde o vyčerpávajúci ani absolútny výpočet. Boh nedovolil, aby uvedení nepriatelia dostali možnosť ovládnuť život úplne a ani v najtemnejších obdobiach nechýbali záblesky svetla či farieb. Nedokázali tiež umlčať túžbu po slobode a pravde. Nepriatelia nevedome, pod pôsobením Božej prozreteľnosti, pripravili pôdu pre ešte väčšie vyniknutie pravdy, reality, milosrdenstva a v nich ukrývanej krásy.

Objavovanie skrytého sveta...

„Pre seba si nás stvoril. Nespokojné je moje srdce, kým nespočinie v tebe.“ Tento výrok svätého Augustína, ktorý nájdeme v jeho vzácnej introspektívnej knihe *Vyznania*, neobchádza naše životy, ani ten môj. Napriek všetkým možným presvedčeniam i skrytým nepriateľom tento svätý nepokoj človeka hnal v hľadanie pravdy ďalej.

Postupne sa mu otvárali oči a začal vidieť a priznávať si, že sa naozaj môže myliť. Štúdium tradície katolíckej viery zatriaslo protestantskými a modernistickými napodobeninami pravdy. Nastúpenie na cestu skutočného sebapoznávania a akési otvorenie sa reflexiám okolitého sveta začali búrať romantický a zidealizovaný svet postavený mimo reality. A mráz dostihol aj moralizmus zrastený s vlastným „ja“.

Už spoznanie troch vyššie uvedených nepriateľov je veľkým prejavom Božej milosti. Bol a stále to je skutočný triumf, ale ešte nie úplný. Nepriatelia sa totiž

nevzdávajú a na scénu povolali ďalšieho silného bojovníka – zúfalstvo. Usiluje sa človeka úplne pochovať a presvedčiť ho, že to všetko bolo zbytočné, roky premárnené, príležitosti stratené a už nemá zmysel sa ani snažiť.

No pravda, sebapoznanie a milosrdenstvo vkladajú človeku do rúk meč, ktorý má moc tohto bojovníka poraziť a s ním aj všetkých ostatných. Dokonca otvára dvere do skrytého, pestrofarebného a krásneho sveta. Je to meč pokory. Tento meč pomáha človeku prijať všetko, čo ho v živote postretlo, všetky víťazstvá i prehry života a premeniť to na niečo krásne. A možno práve všetko to, čo doteraz bolo, malo človeku poslúžiť, aby tento meč mohol dostať a prijať.

A tak skrze pravdu, sebapoznanie, milosrdenstvo a pokoru sa otvára človeku nový, dosiaľ nepoznaný svet. V ňom objavuje krásu a hĺbku liturgie, kde sa stretáva nebo so zemou. V ňom objavuje krásu sakrálného umenia, ktoré ľudským zmyslom prináša posolstvo o Božej sláve. Ale približuje nám aj oslávenú Cirkev v Nebi. Ukazuje, že nám nie je vzdialená, ale v liturgii sa s ňou zjednocujeme. Mystika v podobe prehlbovania modlitby nás prináša do hlbšieho vzťahu so samotným Ženíchom, ale aj so všetkými svadobčanmi. Poznanie tradície zas preukazuje ako veľmi je katolícka náuka spojená s realitou, ako je v nej všetko usporiadané a má odpovede na všetky oblasti života.

Na konci dňa odhaľuje, aký je svet pestrofarebný, hoci hriechom poznačený. Je len predobrazom budúcej slávy, ktorá sa má na nás zjaviť. Odhaľuje tiež cestu, ktorá je posiata nádhernými ružami, ktoré však majú svoje trné (ako to vo sne videl aj sv. Don Bosco). Dobrý Pán Boh nás totiž chce naučiť, že cesta ku sláve je cestou pokory a prijatého utrpenia, na ktorej sa učíme milovať svojho Stvoriteľa, Spasiteľa i Ženícha.

Kráčajme spolu na tejto ceste s mečom pokory.

Zanechajme horkosť i negativizmus a vzájomne sa povzbudzujme na tejto strastiplnej, no slávnej púti plnej ťažkých bojov a tichých víťazstiev.

Jakub Tužinský
Christianitas.sk

NOVÝ ARCIBISKUP VE VÍDNI: KDYŽ I CÍRKEVNÍ JMENOVÁNÍ PŘIPOMÍNÁ KULTURNÍ VÁLKU

Papež Lev XIV. jmenoval nového vídeňského arcibiskupa. Stal se jím mons. Josef Grünwidl (62), který byl vysvěcen na kněze v roce 1988 a v posledních měsících působil jako apoštolský administrátor po odchodu kardinála Christopha Schönborna do důchodu. Úřad vídeňského arcibiskupa není ledajaký – všech posledních deset arcibiskupů bylo postupně jmenováno kardinály, a to nepřetržitě od roku 1858. Dá se tedy říci, že novému muži v čele arcidiecéze už na obzoru svítí kardinálský purpur.

Rakouská biskupská tisková agentura připomněla, že Grünwidl opakovaně vyzýval k ukončení povinného celibátu, tedy disciplíny, kterou druhý vatikánský koncil výslovně ocenil. Zároveň je otevřen diskusi o svěcení žen na jáhenství, která „by neměla být potlačována“, a dokonce si dovede představit i ženy kardinály. Někdo by řekl, že jde o lehký vánek, jiný o uragán.

Dnešní církev v Evropě stojí mezi dvěma proudy: na jedné straně čelí tlaku kultury, která chce všechno „přepsat“, na druhé straně stojí tradice, která má sílu i logiku, ale někdy chybí odvaha ji nahlas hájit. I proto je toto jmenování tak výmluvné. Vídeň nebyla nikdy jen provinčním biskupstvím – vždy byla scénou velkých teologických debat, kulturních střetů a historických zlomů. Dnes už město neohrožují Turci, ale spíše duchovní únava, lhostejnost a ideologické vlny. Jak se s nimi nový arcibiskup vypořádá, ukáže až čas.

Biskupství v Pasově nedávno zasáhla

Uctění památky bl. Karla I. Rakouského. Foto: © Vladimír Bimka / Člověk a Věra

vlna vandalismu: sochy byly poškozeny, kostely posprejovány, a dokonce i kapličky znesvěceny. Katolické kulturní dědictví je v očích některých aktivistů jen překážkou „pokroku“. A když se člověk podívá na západoevropské univerzity a média, snadno pochopí povzdech Vladimíra Mlynáře: „Fanatičtí wokisté ze mě udělali konzervativce.“ Vladimír Mlynář (*1966) je český politik, novinář a podnikatel, syn disidenta. Po roce 1989 působil jako novinář a poslanec, později byl ministrem bez portfeje pro lidská práva a ministrem informatiky. Po odchodu z politiky se věnoval médiím, dnes vystupuje jako komentátor veřejného dění. Když byl deníkem *Postoj.sk* dotázán, zda předpokládá rozklad Evropské unie, odpověděl: „Raději o tom nepřemýšlím. Ale když před dvaceti lety Václav Klaus říkal, že EU směřuje k rozpadu a může to být krvavé, smáli jsme se tomu. Doufám, že k tomu nedojde a že evropský establishment začne reagovat inteligentněji než dosud, ale úplně to

vyloučit si netroufám.“

V Polsku si připomněli 176. výročí smrti Fryderyka Chopina. Chopin byl sice pokřtěný katolík, ale během svého dospělého života se od aktivního náboženského života postupně vzdálil. Příběh o posledních dnech skladatele byl pohřben v prachu zapomnění, a přitom je tak silný a povzbudivý. V posledních dnech svého života Chopin prošel náboženským obrácením. Podle svědectví kněze Aleksandra Jełowického se po dlouholetém odmítání nakonec „proměnil milostí Boží“, přijal svátosti i viaticum. Při tomto obrácení měl zvolat: „*Bez ciebie, mój drogi, byłbym zdecht – jak świnia!*“ (tj. „Bez tebe, můj drahý, bych uhynul – jako prase“). Ještě těsně před smrtí prý opakoval jména „Jezus, Maria, Józef“, tiskl k srdci kříž a posledním dechem vyznal: „*Jestem już u źródła szczęścia!*“ („Jsem už u pramene štěstí!“).

–zd–

MONITOR – publicistický čtrnáctideník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydávání *RC Monitoru* je možné jedině díky zaslaným darům. Náklady na přípravu, tisk a distribuci jednoho čísla vycházejí asi na 40 Kč, což za rok činí 960 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010.